

NURMIPÄIVÄ

Pellot Tuottamaan-hanke

Liperi 25.5.2012

Päivi Kurki ja Ritva Valo
MTT Mikkeli

**Nurmen tiheys 50%. Neljännen vuoden nurmi.
Tiheys on kasvuston osuus % pinta-alasta. Kuva MTT Mikkeli.**

Nurmen tiheys 60%. Nurmen suorakylvö kiekkovannaskoneella, riviväli 14 cm. Kuva MTT Mikkelä.

**Nurmen tiheys 75%. Versotiheys 2100 kpl/m².
Kolmannen vuoden timotei-nurminatanurmi. Kuva MTT Mikkeli.**

Talvituhon laskenta:

$$\frac{(\text{syystiheys} - \text{kevättiheys}) * 100\%}{\text{syystiheys}}$$

Nurmen tiheys 10 %.
Orastuminen 10 %.

Kuva MTT Mikkeli

Nurmen tiheys koko alue
keskimäärin 85 %.

Kuva MTT Mikkeli

**Alla vasemmalla:
Nurmen tiheys 50%.**

Kuva MTT Mikkelä.

**Yllä oikealla:
Nurmen tiheys 60%.**

Kuva MTT Mikkelä.

**Yllä vasemmalla:
Nurmen tiheys
40%.**

Kuvat MTT Mikkelä.

**Alla:
Nurmen
tiheys
20%.**

**Yllä oikealla:
Nurmen tiheys
90%.**

Alla:
Nurmen
tiheys
20%.

Yllä vasemmalla:
Nurmen tiheys
25%.

Yllä oikealla:
Nurmen tiheys
30%.

**Nurmen tiheys 90%.
Botaaninen koostumus:
heinä 55% ja apila 35 %.**

Kuvat MTT Mikkelä.

**Nurmen tiheys 100%.
Botaaninen koostumus:
heinä 25% ja apila 75 %.**

Täystiheä nurmi saavutetaan, kun kevättiheys on yli 85%.

Kun nurmi on täystiheä, sen korkeus korreloi nurmen satoon kertoimella 0,8 ja nurmen tiheys kertoimella 0,2.

Täystiheän nurmen satoa voi suuntaa antavasti ennustaa korkeuden perusteella, kun typpilannoitus on riittävä.

Kun kevättiheys laskee alle 60 %, nurmen harveneminen selittää lisääntyvässä määrin sadon alenemista.

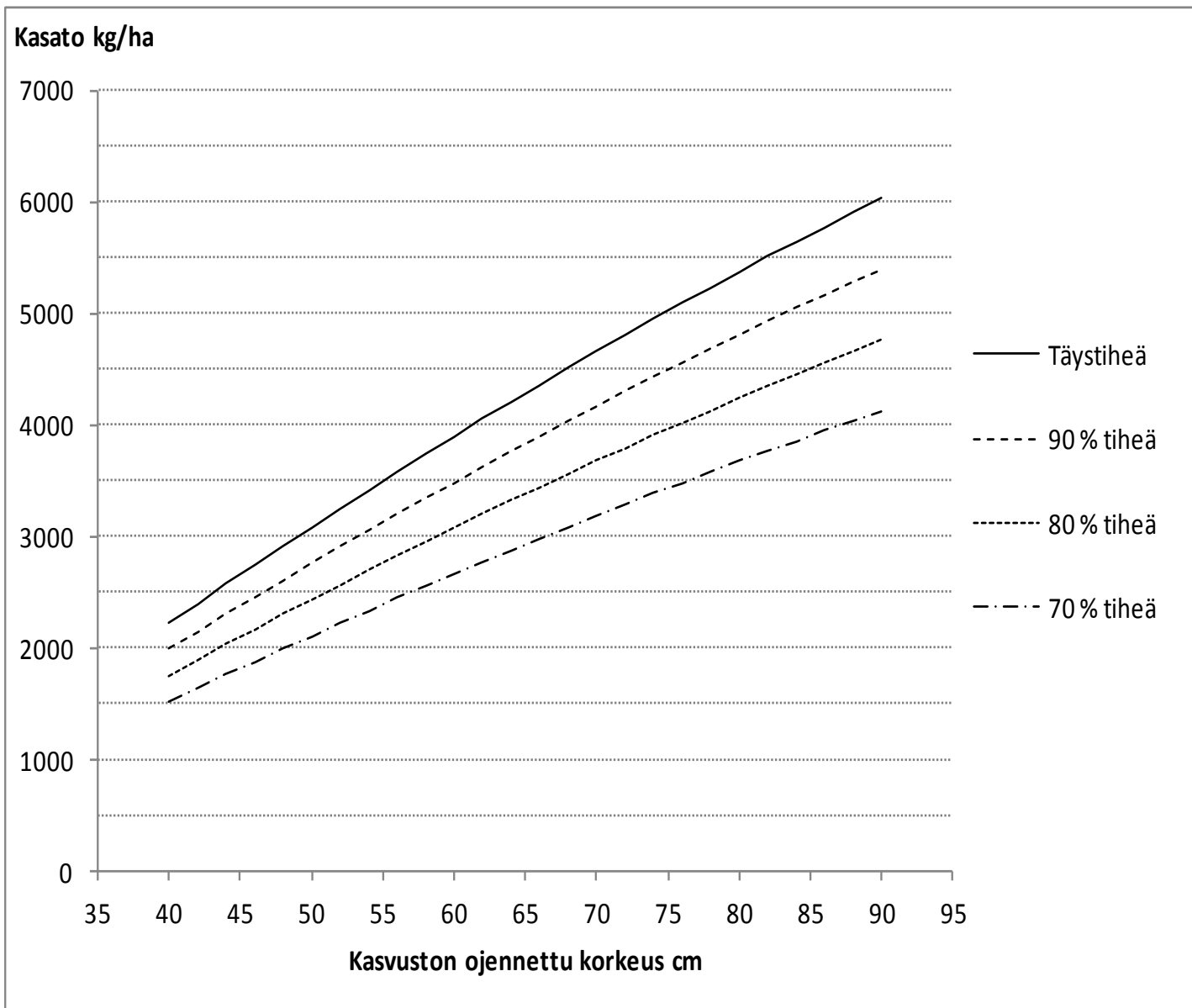

**Kuvat
MTT Maaninka**

**KARPE-hanke
MTT Maaninka 2012**

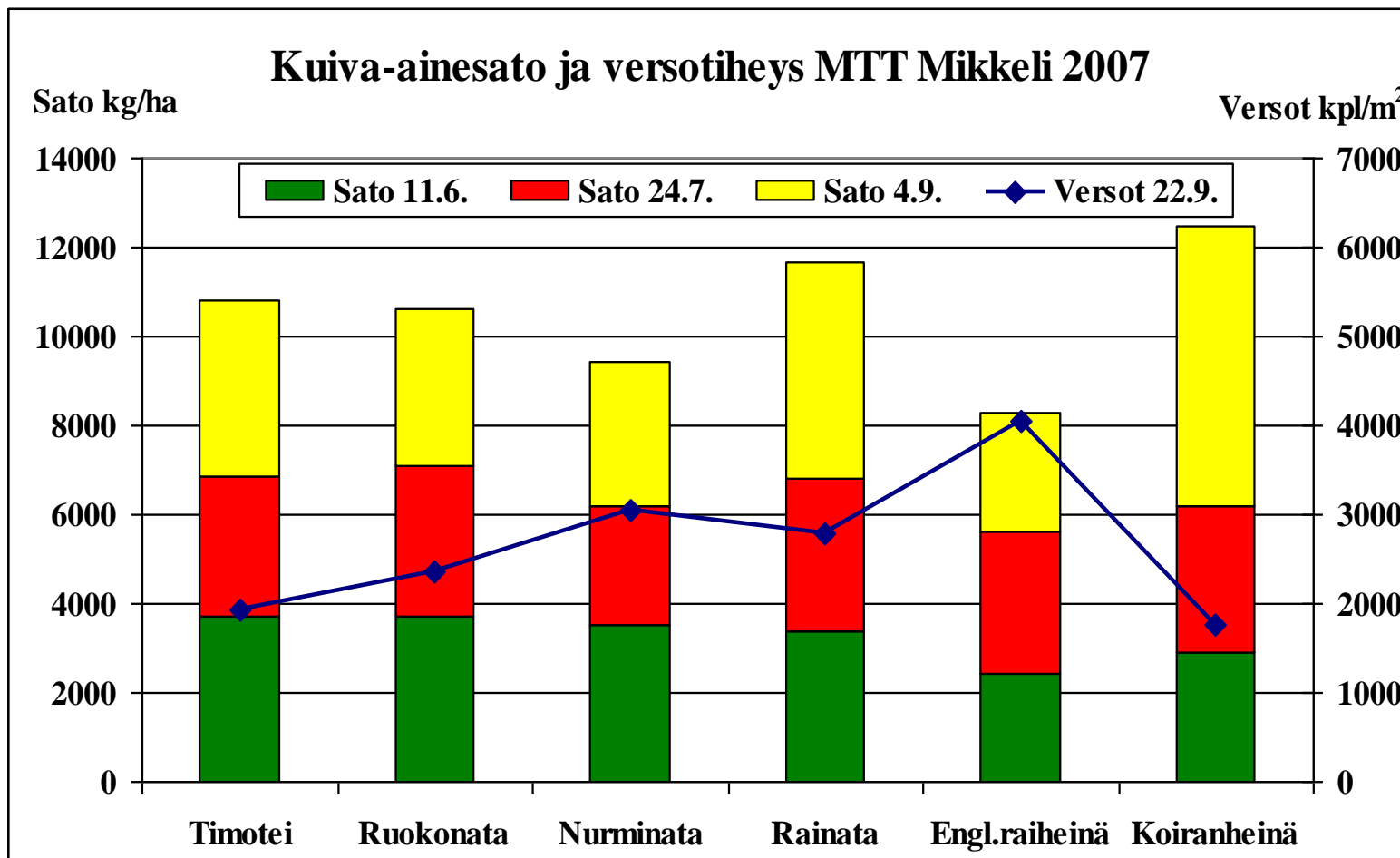

KARPE-hanke
MTT Maaninka
2012

Kuva pohjautuu MTT Ruukin ja MTT Maaningan timotei- ja natanurmien kenttäkokeilla tehtyihin mittauksiin. Satotasoon vaikuttavat mm. maa- ja kasvilaji, joten käyrät ovat vain suuntaa antavia.

Kasvilajin vaikutus nurmen versotiheyteen ja satoon Mikkeliss vuonna 2007.

Täydennyskylvö 28.4.2010 Mikkelä

**Nurmiäkeessä
on
hajakylvölaite.**

**Nurmiäes
poistaa kunttaa
ja nopeuttaa
keväistä
kasvuunlähtöä.**

Kuva MTT Mikkelä.

**Nurmeen täydennyskylvetty apilaa varhain keväällä 2010.
Kuva kaksi vuotta myöhemmin 24.5.2012. Kuva MTT Mikkelä.**

Monivuotisen nurmen juuristomassa vaikuttaa merkittävästi Nurmen ravinteiden ja veden ottoon sekä pellon kantavuuteen.

Viljavuuspalvelun naudon lantanäytteiden ravinnesisältö koko maan keskiarvona vuosina 2000-2004.

	Lietelanta	Kuivikelanta	Virtsa
Kuiva-aine, %	5,5	21,5	1,7
Kokonaistyyppi, kg/t	3,0	5,4	2,5
Liukoinen typpi, kg/t	1,8	1,7	1,8
Fosfori, kg/t	0,5	1,6	0,1
Kalium, kg/t	3,3	4,7	3,7
Magnesium, kg/t	0,4	1,2	0,1
Kalsium, kg/t	0,8	2,4	0,1
Natrium, kg/t	0,3	0,4	0,2
Boori, g/t	1,3	2,9	0,7
Mangaani, g/t	12,4	45,5	1,5
Sinkki, g/t	17,1	42,6	1,8

Lähde: http://www.viljavuuspalvelu.fi/user_files/files/kotielain/lanta_tilastot.pdf

Nurmisadon mukana poistuu yleensä 15 – 30 kg/ha fosforia vuosittain, joten lohkot, jotka ovat fosforiluokassa tyydyttävä tai sitä paremmat, saavat nykyehtojen mukaan vähemmän fosforia kuin mitä sadon mukana poistuu.

Laidunnurmen optimaalinen fosforipitoisuus on keskimäärin 3,2 g/kg ka, säilörehunurmen 2,8 g/kg ka ja heinäasteen nurmen 2,2 g/kg ka.

Kansainvälisesti kasvun rajoittavaksi pitoisuudeksi on esitetty 2,0 g/kg ka timoteille.

Fosforin puute ilmenee heikentyneenä kasvuna ja mm. punertuvina lehtinä.

Karjanlannan fosforista lasketaan 85 % olevan kasveille käyttökelpoista fosforia (Maatalouden ympäristötuen sitomusehdot 2009).

Jos monivuotisilla nurmikasveilla käytetään fosforilannoitteenä pelkästään karjanlantaa, voidaan fosforin viljavuusluokissa huono, huononlainen, välttävä ja tyydyttävä käyttää 30 kg/ha ja viljavuusluokissa hyvä ja korkea 20 kg/ha fosforia vastaava määrä lantaa.

Naudan lietelantaa (fosfori 0,5 kg/t ja kokonaistyyppi 3 kg/t) voisi heikommassa fosforin viljavuusluokissa levittää 70 t/ha ja korkeammassa 47 t/ha.

Nitraattiasetuksen sallimaa suurinta levitysmäärää 56 t/ha ei saa ylittää.

Heikommissa fosforin viljavuusluokissa kokonaistypen määrä rajoittaa lietteen levitysmäärää ennen fosforia.

Edellä mainittujen määrien mukaan kerran kasvukaudella levitetyn naudän lietelannan fosfori riittää sekä heinä- että apilaheinänurmen koko kesän sadonmuodostukseen erityisesti, jos liete saadaan mullattua.

Nurmilohkojen kalkituksesta kannattaa huolehtia, sillä fosfori sitoutuu rauta- ja alumiiniyhdisteiden kanssa maahiukkasiin.

Kalkitus nostaa maan pH:ta, minkä seurauksena maahan sitoutunutta fosforia palautuu kasveille käyttökelpoiseen muotoon.

Ulkomaisissa kokeissa on saatu korkeampi fosforin hyväksikäyttö antamalla fosforilannoituksen lisäksi pieni rikkilannoitus, kun maan rikkitilanne on heikko.

Nurmikasvien sadon mukana poistuu rikkiä noin 20 kg/ha/v.

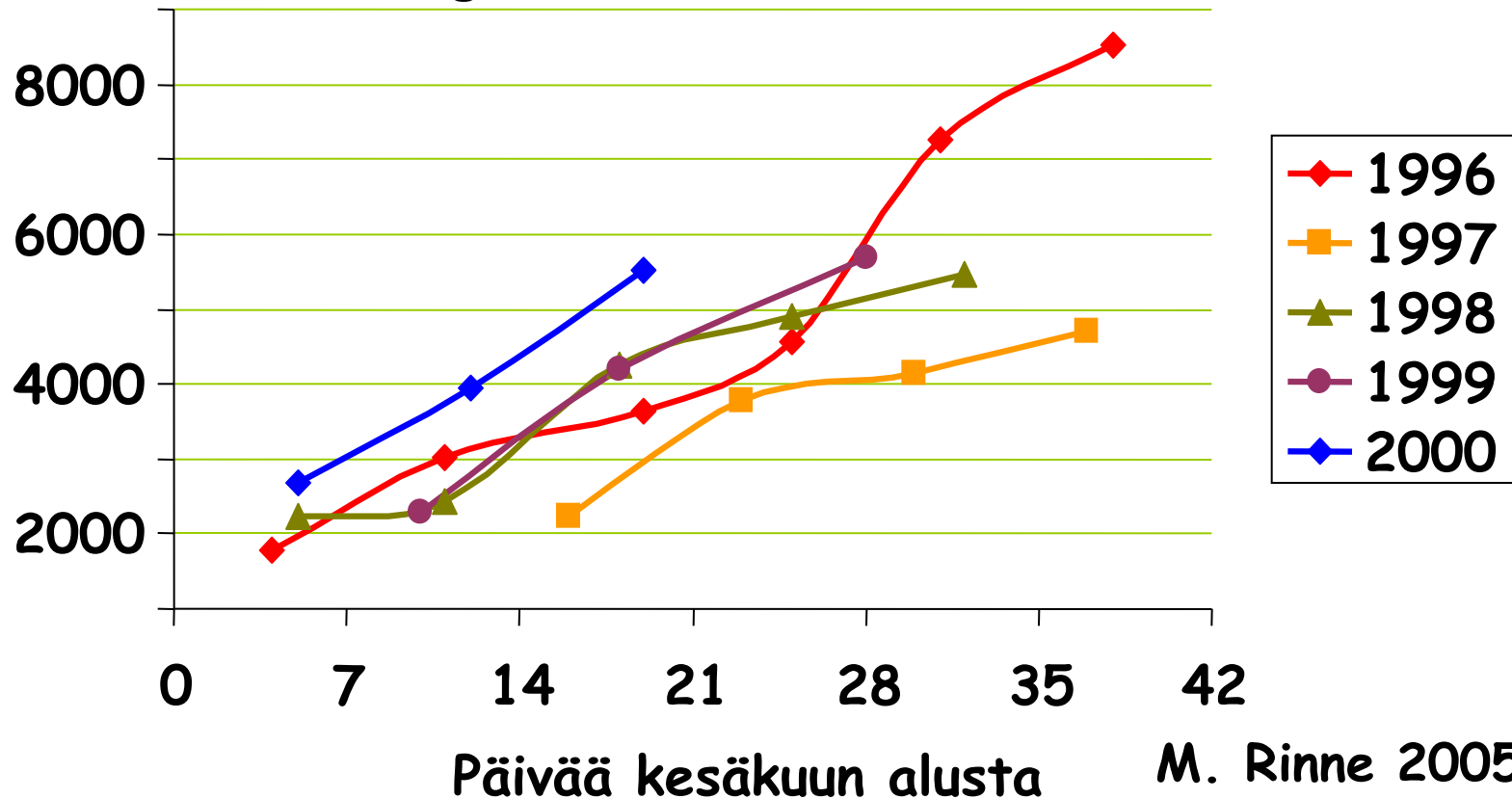
Osa erityisesti nurmille suunnatuista seoslannoitteista sisältää rikkiä, jota tulee kertalevityksellä (100 kg/ha N) noin 10-16 kg/ha.

Kasvin kasvun kannalta merkityksellisiä ovat typen ja rikin välinen määräsuhte: N:S, jonka pitäisi olla ulkomaisten tutkimusten mukaan alle 13.

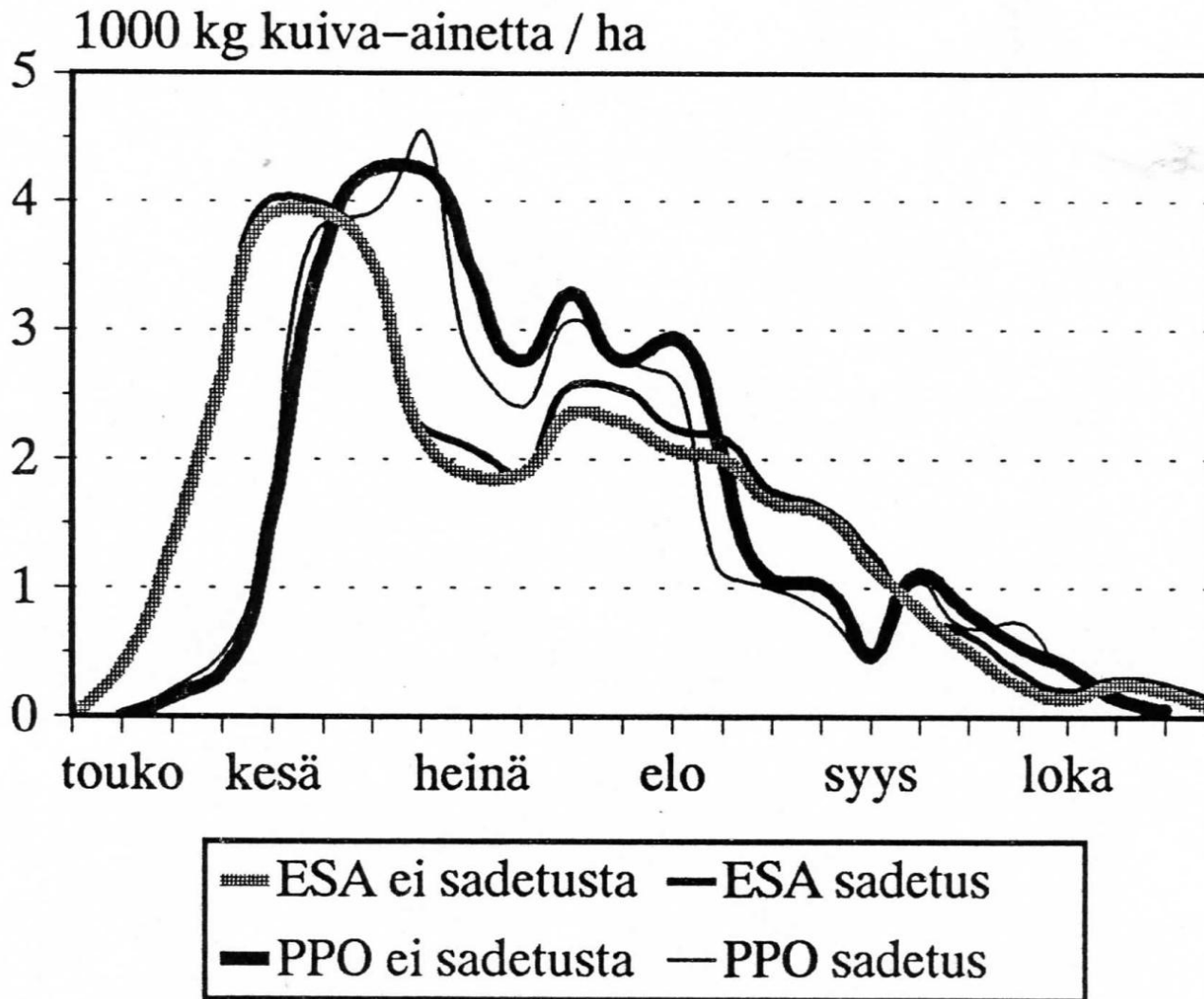

**Alkukesän nopean kasvun hyödyntäminen.
Keskimäärin 200 kg/ha kuiva-ainetta päivässä.**

Kuiva-ainesato (kg/ha)

M. Rinne 2005

Käyrät kuvaavat nurmen sadontuottokykyä.

Kokeen niitto kerran viikossa.

Typpitaso oli 400 kg/ha/vuosi. Typpi ei ollut kasvua rajoittava tekijä.

Valo ja lämpö sekä riittävä kosteus mahdollistavat Euroopan parhaan nurmen kasvunopeuden.

Timotein kuiva-ainesadon kertyminen Etelä-Savon (ESA) ja Pohjois- Pohjanmaan tutkimusasemilla (PPO) vuosien 1982–1986 keskiarvona.

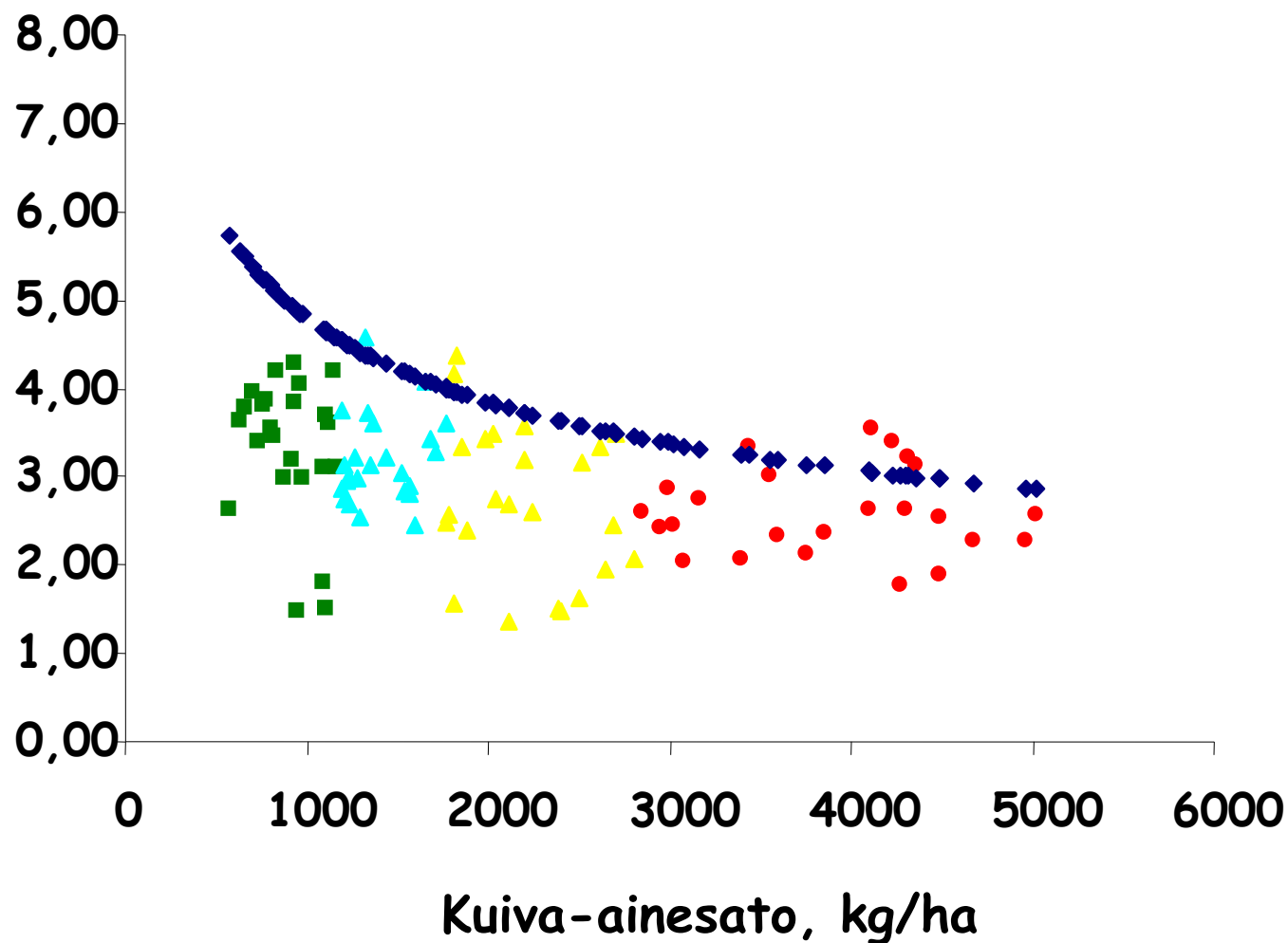

Laitumella kasvua rajoittava kriittinen typpipitoisuus on noin 38 g/kg ka ja säilörehunurmessa 5000 kg ka/ha satotasolla noin 26-28 g/kg ka.

Kivennäismaiden lannoituskokeissa biologisen sadon maksimi 2-3 niiton systeemissä saavutetaan melko korkeilla typpilannoitusmäärillä, 275-350 kg/ha.

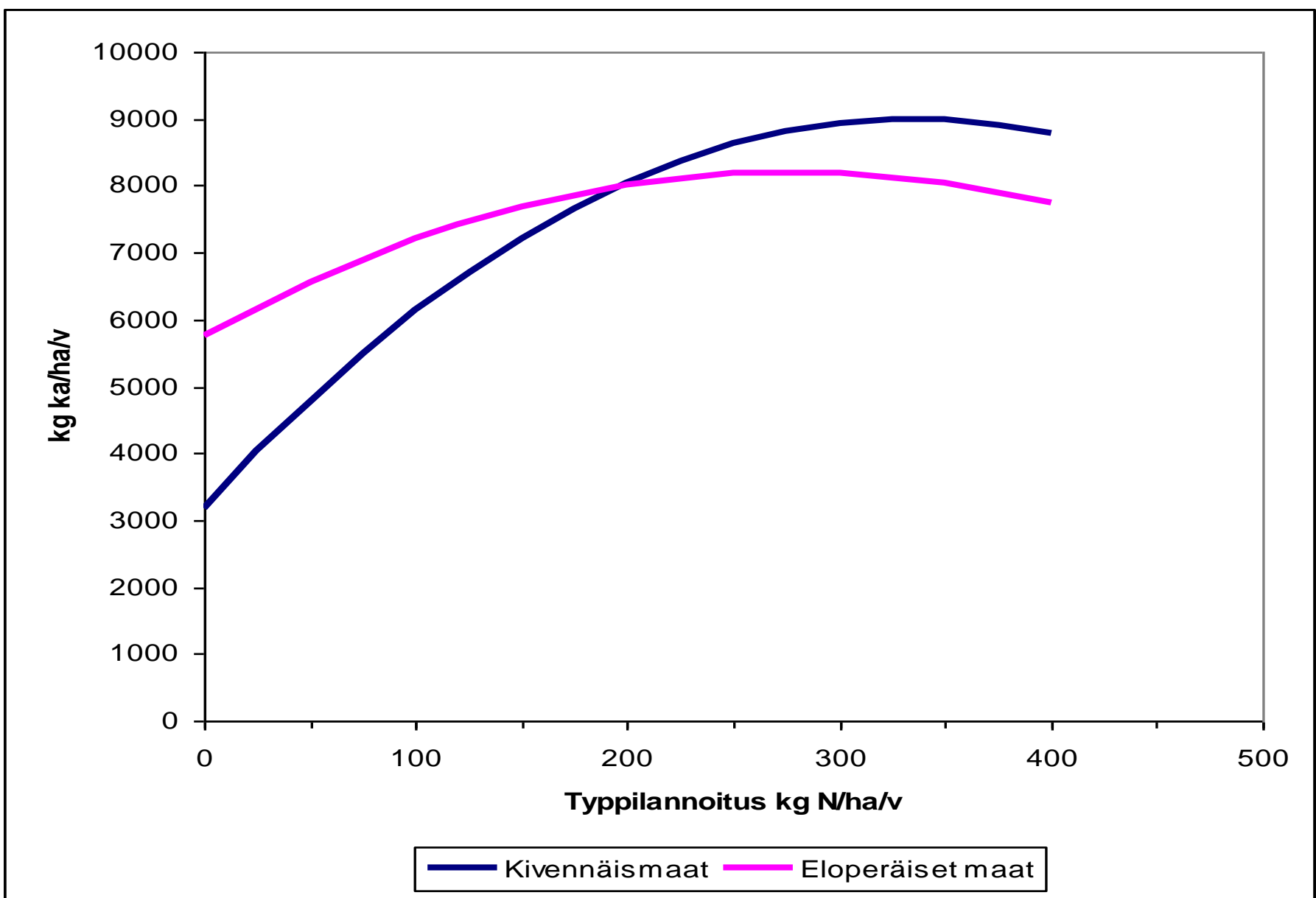
Typpi siirtyy kohtuullisen helposti kasvinosista toisiin, joten sen puute näkyy ensimmäisenä vanhojen lehtien vaalenemisena ja keltaisempuna värinä.

Kuiva-ainesadon kokonaistyyppipitoisuus, %

Nurmikasvuston typpipitoisuuden ollessa kriittisen typpikäyrän (sininen) alapuolella, sato lisääntyy typpilannoitusta lisättäessä. Havainnot säilörehu- ja laidunasteisista puna- ja valkoapila sekä heinänurmista.

Yksi kilo lannoitetyyppeä tuottaa 12 - 18 kg kuiva-ainetta lannoituksen ollessa 200 kg N/ha/vuosi. Tieto Tuottamaan 132, s. 64.

Säilörehusadon mukana kaliumia poistuu tyypillisesti 150 – 250 kg/ha.

Kriittinen kaliumpitoisuus, jonka alapuolella kasvit kärsivät kaliumin puutteesta, on välillä 16 – 20 g/kg ka.

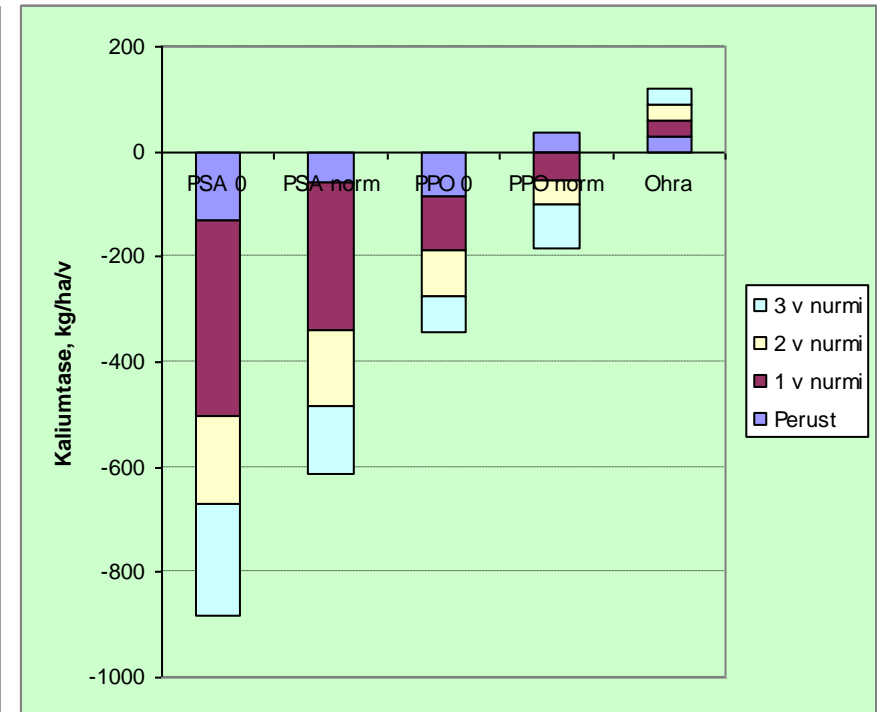
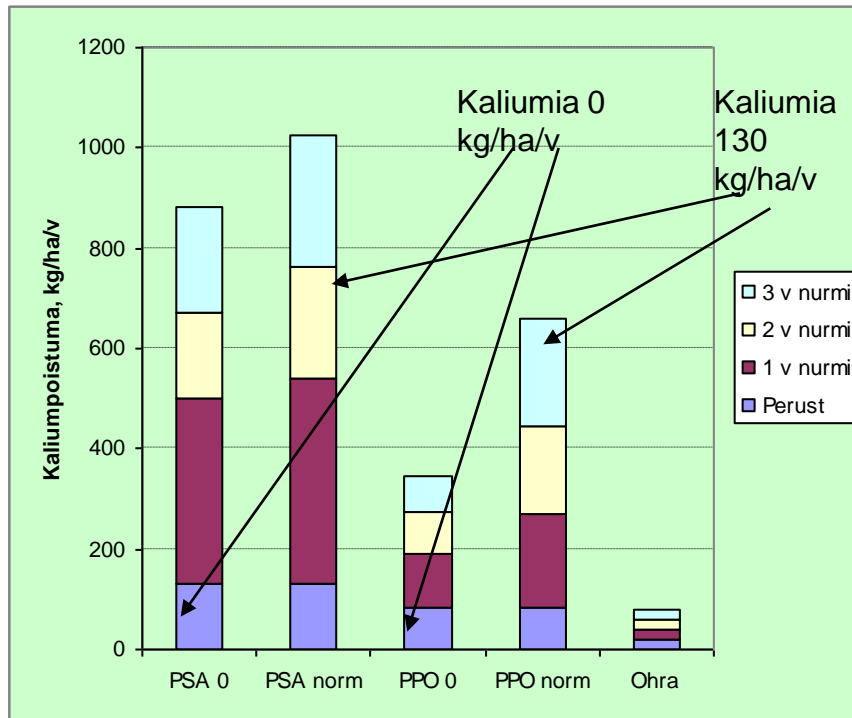
Kaliuminkin tapauksessa pätee, että sen tarve on suhteessa kasvin tyypeen. Kaliumia on riittävästi, kun K/N suhde on 0,85-1,0.

Kaliumin puutosoireet ovat lehtien kuivuminen kärjistä ja reunoista alkaen.

Kaliumin ravinnetase

Yara & MTT Biotiittikoe 2004-2007 Maaninka & Ruukki

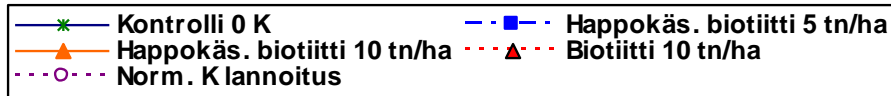
	PSA 0	PSA norm	P-arvo	PPO 0	PPO norm	P-arvo
Vaihtuva-K, mg/l 0-25 cm						
Alku	120	88	NS	53	46	NS
Loppu	68	84	0.012	32	42	0.063
Reservi-K, mg/l 0-25 cm						
Alku	2685	2670	NS	510	590	NS
Loppu	2384	2605	NS	517	517	NS

Perttu Virkajärvi,
Mika Isolahti, &
Ulla Sihto
MTT, 2009

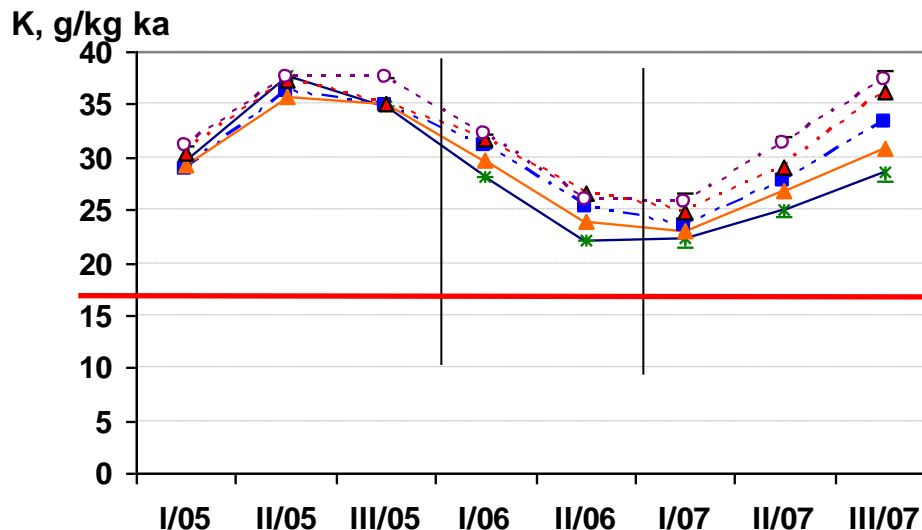
Nurmen K-pitoisuus eri lannoituksilla 2004-2007 (Pakarinen ym 2007)

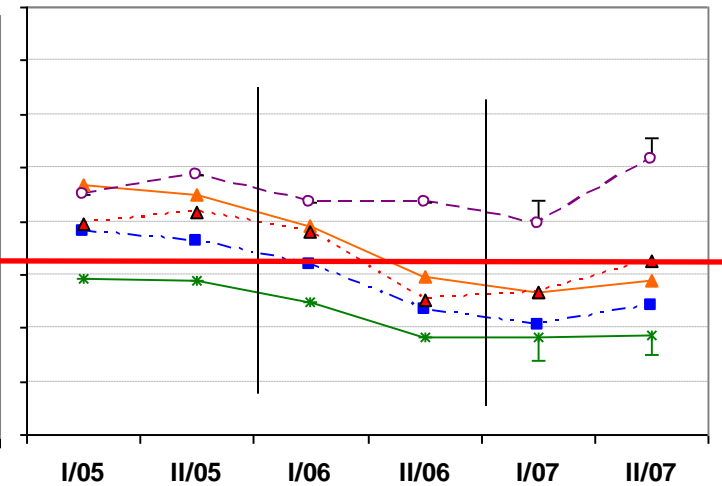
Perttu Virkajärvi, Mika
Isolahti, & Ulla Sihto
MTT, 2009

Maaninka

Ruukki

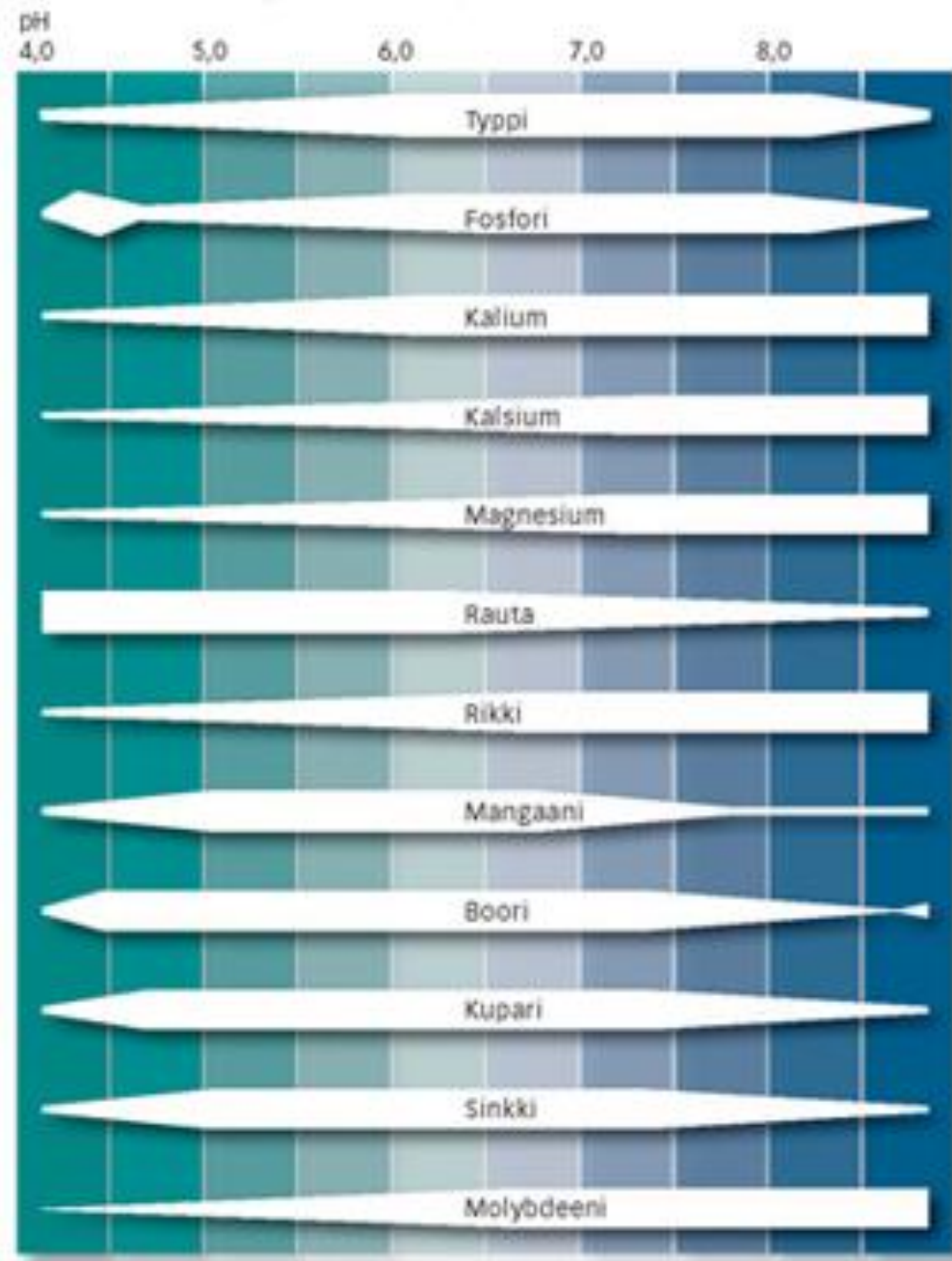

Paikkakunnan eli maaperän vaikutus suuri

Biotiitti ei aivan riittänyt Ruukissa kolmantena vuonna, satoero oli n 700 ry/ha

Ruukissa suosituslannoituksella rehun K-pitoisuus ei ole korkea

**Ravinteiden
liukoisuus eri
pH:n arvoilla.**

LANNOITUS

Lannoituksen ajankohta on käsillä, kun maa kantaa ja on lämmennyt ainakin muutaman asteen.

Kosteutta on oltava niin paljon, että lannoiterae sulaa ja lietelanta imeytyy maahan.

Kasvuston tulee olla hyvässä kasvussa. Alkukesän kasvu on nopeaa, joten ravinteita tarvitaan kasvukauden ensimmäisinä viikkoina runsaasti.

NIITOKORKEUS 8-10 cm nopeuttaa seuraavan sadon kasvuunlähtöä ja parantaa sadon hygieenista laatua.